

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ

KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

1'inci Toplantı
4 Mart 2021 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Fatma Aksal, 2021 yılı itibarıyla Komisyonun yapmış olduğu faaliyetler ile İç Tüzük'ün 26'ncı maddesi hükmü uyarınca verilen, Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer'in (2/2579) esas numaralı Kanun Teklifi'nin görüşülmesi gündemiyle Komisyonun toplanması talebine ilişkin açıklaması

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Komisyon Başkanı Fatma Aksal'ın, 2021 yılı itibarıyla Komisyonun yapmış olduğu faaliyetler ile İç Tüzük'ün 26'ncı maddesi hükmü uyarınca verilen, Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer'in (2/2579) esas numaralı Kanun Teklifi'nin görüşülmesi gündemiyle Komisyonun toplanması talebiyle ilgili açıklamasına ilişkin açıklamalar

IV.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A)GÖRÜŞMELER

1.- Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun 2021 yılı yol haritasının değerlendirilmesine ilişkin görüşmeler

KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ
KOMİSYONU
1'inci Toplantı
4 Mart 2021 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu (KEFEK) saat 11.08'de açıldı.

Komisyon Başkanı Fatma Aksal, 2021 yılı itibarıyla Komisyonun yapmış olduğu faaliyetler ile İç Tüzük'ün 26'ncı maddesi hükmü uyarınca verilen, Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer'in (2/2579) esas numaralı Kanun Teklifi'nin görüşölmesi gündemiyle Komisyonun toplanması talebine ilişkin açıklama yaptı.

Komisyon Başkanı Fatma Aksal'ın, 2021 yılı itibarıyla Komisyonun yapmış olduğu faaliyetler ile İç Tüzük'ün 26'ncı maddesi hükmü uyarınca verilen, Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer'in (2/2579) esas numaralı Kanun Teklifi'nin görüşölmesi gündemiyle Komisyonun toplanması talebiyle ilgili açıklamasına ilişkin açıklamalar yapıldı.

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun 2021 yılı yol haritasının değerlendirilmesine ilişkin görüşme yapıldı.

Komisyon gündeminde görüşölülecek başka konu bulunmadığından 12.28'de toplantıya son verildi.

4 Mart 2021 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.08

BAŞKAN: Fatma AKSAL (Edirne)

BAŞKAN VEKİLİ: Hülya NERGİS (Kayseri)

BAŞKAN VEKİLİ: Jale Nur SÜLLÜ (Eskişehir)

SÖZCÜ: Tülay KAYNARCA (İstanbul)

KÂTİP: Filiz KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara)

BAŞKAN FATMA AKSAL – Komisyonumuzun değerli üyeleri ve basın mensupları, hepiniz hoş geldiniz. *

Toplantı yeter sayımız vardır.

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun, 27’nci Yasama Dönemi 12’nci Toplantısı’nı açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Fatma Aksal, 2021 yılı itibarıyla Komisyonun yapmış olduğu faaliyetler ile İç Tüzük’ün 26’ncı maddesi hükmü uyarınca verilen, Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer’in (2/2579) esas numaralı Kanun Teklifi’nin görüşülmesi gündemiyle Komisyonun toplanması talebine ilişkin açıklaması

BAŞKAN FATMA AKSAL - Değerli üyelerimiz, Komisyonumuzun 2021 yılı yol haritasını değerlendirmek üzere toplanmış bulunmaktayız. Bu kapsamda, öncelikle 2021 yılı itibarıyla Komisyonumuzun yapmış olduğu faaliyetler hususunda sizleri bilgilendirmek istiyorum.

1) 5 Aralık Kadın Hakları Günü özel etkinliği: 5 Aralık Kadın Hakları Günü’nün yıl dönümü vesilesiyle KEFEK ve Birleşmiş Milletler Kadın Birimi tarafından ortak bir etkinlik düzenlenmiştir. Bu etkinlik çerçevesinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi bahçesinde Komisyonumuzun Başkan ve üyelerinden oluşan konuşmacı vekillerimizin beşer dakikalık görüntülü çekimleri yapılmış, etkinlik basına da yansımıştır.

2) “Kadınlar İçin Daha Çok ve Daha İyi İşler” Programı Danışmanlık Komitesi çevrim içi toplantısı: Uluslararası Çalışma Örgütü ILO tarafından 16 Aralık 2020 tarihinde Kadınlar İçin Daha Çok ve Daha İyi İşler Programı Danışmanlık Komitesinin ilk toplantısı çevrim içi olarak gerçekleştirilmiştir. Talep üzerine, Komisyondan bir temsilci program danışma komitesine üye olarak görevlendirilmiştir. Toplantıda Komisyon temsil edilerek Komisyonumuzun tecrübe ve birikimi paylaşılmış, söz konusu program kapsamında yürütülen çalışmaların etkin sonuçlara ulaşmasına katkı sağlanmıştır.

3) Yasa taraması çalışması: Birleşmiş Milletler Kadın birimi tarafından hazırlanan yasa taraması sunumlarına erişebileceğimiz “web” sitesi tamamlanmıştır. Buna ilişkin mail hepinize gönderilmiştir. Sunumlara ilişkin görüş ve önerilerinizi Komisyonumuza iletmeniz -UN-Women’la iş birliği içerisinde- önümüzdeki faaliyetlerin daha verimli geçmesi açısından önemlidir. Tüm üyelerimizin görüş ve önerilerini almak bizim için önemlidir.

(*) Coronavirus salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

4) Eşitliği kamusal hayata getirmek: “Batı Balkanlar ve Türkiye’de yeni bir kalkınma bağlamında katılım ve karar alma eğilimleri ve perspektifleri” temalı ön hazırlık çalışması. Bildiğiniz gibi, Birleşmiş Milletler Kadının Statüsü Komisyonunun 65’inci Oturumu 15-26 Mart 2021 tarihleri arasında yapılacaktır. Bu oturumun teması, kadınların toplumsal yaşamda karar alma mekanizmalarına tam ve etkili katılımı ve şiddetin ortadan kaldırılması, kadın-erkek eşitliğinin sağlanması ve tüm kadınların ve kızların güçlendirilmesi şeklinde belirlenmiştir.

Mart ayındaki CSW oturumuna hazırlık amacıyla “Eşitliği kamusal hayata getirmek, Batı Balkanlar ve Türkiye’de yeni bir kalkınma bağlamında katılım ve karar alma eğilimleri ve perspektifleri” temalı bir ön hazırlık çalışmasına katılmış bulunmaktayım. İstişarelerin Batı Balkanlar ve Türkiye’de kadınların siyasi katılımı ve şiddetin ortadan kaldırılması açısından ilerlemenin değerlendirilmesi, temel zorlukların ve engellerin tartışılması ve alınacak temel adımlar üzerinde anlaşmaya varılması amaçlarına hizmet edeceği kanaatindeyim.

Ayrıca, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığıyla yapılan istişarelerde de kadının aile yaşıntısındaki yeri ve aile odaklı faaliyetlerinin önemi vurgulanmaktadır. Bu çerçevelerde pek çok konuda çalışılabileceğini düşünüyorum. Görüş ve önerilerinizi şimdi de daha sonra da Komisyonumuza iletebilirsiniz.

Değerli Komisyon üyelerimiz, gündeme geçmeden önce, İç Tüzük’ün 26’ncı maddesi hükmü uyarınca Komisyonumuza yapılan bir başvuru hakkında sizlere bilgi vermek istiyorum.

8 Şubat 2021 tarihinde, Başkan Vekilimiz Eskişehir Milletvekili Sayın Jale Nur Süllü’nün ilk imza sahibi olduğu ve 9 üyemizin imzası bulunan, Tekirdağ Milletvekili Sayın Candan Yüceer’in (2/2579) esas numaralı 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun Teklifi’nin görüşülmesi gündemiyle toplanılması talebi Başkanlığımızca değerlendirilmiştir. Kadına yönelik şiddetle etkin mücadele edilmesi kapsamında 2 Mart 2021 tarihinde Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından tanıtımı yapılan İnsan Hakları Eylem Planı’nda “Aile İçi Şiddet ve Kadına Karşı Şiddetle Mücadelenin Etkinliğinin Artırılması” başlığı altında, tek taraflı ısrarlı takip fiillerinin ayrı bir suç olarak düzenlenmesi hükmüne yer verilmiştir.

2020 Aralık ayında gerçekleştirilen 14’üncü Şiddet İzleme Komitesi Toplantısı’nda Adalet Bakanımız tarafından, ısrarlı takip olarak nitelendirilen eylemlerin ayrı bir suç olarak TCK’de düzenlenmesi gerektiği ifade edilmiştir. Hazırlıkları tamamlanan Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 4’üncü Ulusal Eylem Planı’nda mevzuata yönelik hükümlerde ısrarlı takip fiilinin TCK’de düzenlenmesi hususuna yer verilmiştir. Hazırlıkları devam eden yeni yargı reformu paketinde de ısrarlı takip ve diğer cezai hükümlerin de yer alması beklenmektedir.

Tüm bu gelişmeler dikkate alınarak Komisyon Başkanlığımızca yasama çalışmalarının etkinliği ve verimliliği ilkesi uyarınca çalışmalarımızın yürütülmesini teminen yargı reformu kapsamında yer alacak hükümlerin ve ısrarlı takibe ilişkin verilerin bu kanun teklifiyle birlikte değerlendirilmesinin uygun olacağı değerlendirilmiştir. Konunun çok yönlü olması sebebiyle Adalet Bakanlığı, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve diğer ilgili kurum ve kuruluşlarla görüşmelerimiz devam etmektedir. Komisyon Başkanlığımızca yürütülen çalışmalar ve gelişmeler hakkında üyelerimize bilgi verilecektir.

Sayın milletvekilleri, toplantı gündemimiz olan Komisyonumuzun 2021 yılı yol haritasının görüşmelerine şimdi geçiyoruz.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN FATMA AKSAL – Buyurun.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Geçmeden önce bir gündem dışı söz istiyorum.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Tabii, buyurun lütfen.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Komisyon Başkanı Fatma Aksal'ın, 2021 yılı itibarıyla Komisyonun yapmış olduğu faaliyetler ile İç Tüzük'ün 26'ncı maddesi hükmü uyarınca verilen, Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer'in (2/2579) esas numaralı Kanun Teklifi'nin görüşülmesi gündemiyle Komisyonun toplanması talebiyle ilgili açıklamasına ilişkin açıklamalar

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Sayın Başkanım, şimdi, bizim 8 Şubatta, söz ettiğimiz gibi konuşmamızda, 9 milletvekili olarak bir toplantı çağırımız oldu. Biliyorsunuz, altı aydır toplanmıyoruz hatta ben onu Meclis konuşmamda söylemiştim, yedi ayı geçti, sekizinci aya yaklaştık. Şimdi, biz her şeyden önce bu kadar süre içinde neden toplanmadığımızla ilgili sizden bir bilgi rica ediyoruz; siz bundan söz etmediniz.

Ayrıca faaliyet raporu olarak okudunuz, bizim bunların büyük bir bölümünden hiçbir şekilde haberimiz yok; ne “web” sitesinin hayata geçirildiğinden ne 5 Aralıkta yapılan toplantıdan, bu söz ettiğiniz faaliyetlerin hiçbirinden haberimiz yok; onu özellikle tutanaklara geçirtmek istiyorum, bir.

İkincisi, şimdi, söz ettiğiniz, bizim dilekçemizdeki, 9 arkadaşımızla birlikte verdiğimiz dilekçemizdeki konu, ısrarlı takip konusu sevgili Milletvekilimiz Candan Yüceer'in teklifi. Şimdi, biz 8 Şubatta toplantıya çağırdık -3 Mart dediniz sanıyorum, Sayın Cumhurbaşkanının açıkladığı program öyle- öyle olmuş bile olsa biz burada, bunca kadının şiddet gördüğü bir dönemde bu konuyu mutlaka gündeme almalıyız ve görüşmeliyiz. Hazırlıkların ne olduğunu bilmiyoruz. Bakın, burada açık bir İç Tüzük ihlali söz konusu; gündemimize dair hiçbir bilgi vermediniz bize. En azından, şunu yapabiliriniz: Bizi arayıp böyle bir program var, bu var, bunu da konuşalım diyebilirdiniz bu toplantıda. Bu konuda hiç bilgilendirmeden, gündemin ne olacağına, gündeme ilişkin önerilerimiz alınmadan, toplantı talebimiz hiçbir şekilde değerlendirilmeden bizi başka bir gündemle toplantıya çağırdınız. Bu konuda önce itirazımızı belirtmek istiyorum ve bu konunun görüşülmesi hakkında ısrarcıyız. İsrarlı takibin, programda yer alan ısrarlı takibin ne olduğunu tam olarak bilmek istiyoruz, 9 milletvekili olarak verdiğimiz kanun teklifinin burada görüşülmesini diliyoruz. 2021 programında da bunları söyleyeceğiz ama bu konuda sizin görüşlerinizi istiyoruz ve bu konuda ısrarcıyız. Bakın, evet, pek çok şey açıklanıyor programlarda, Cumhurbaşkanlığı programında ama çok ciddi bir anlamda Anayasa'nın ihlal edildiği günlerden geçiyoruz, Anayasa Mahkemesi kararları bile tanınmıyor. Dolayısıyla, birtakım şeylerin programda yer almasının, yargı paketinde, reform paketinde yer almasının bir anlamının olmadığını biz ve vatandaşlarımız biliyoruz. Biz bu dönem -kadın konusunu da gündeme geçince anlatacağız zaten- çok ciddi olarak bu konuların buraya gelip görüşülmesinden yanayız. O paketin içeriğini tam olarak bilmek istiyoruz, ısrarlı takibi, bir. İkincisi de Candan Hanım'ın teklifini bu Komisyonunda mutlaka görüşmek istiyoruz. “Toplantı yeter” gerekçemizin de burada yerine getirilmesini talep ediyoruz.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Usulen bir ekleme yapmak istiyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Buyurun.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) - Çok kısa ekleyeceğim zaten.

Jale Hanım iletti, ilkesel olarak başka bir sıkıntı görüyorum Sayın Başkan. Öncelikle şunu söyleyeyim: Çok memnunum; ısrarlı takibin suç olarak düzenlenmesinden, reform paketine girmesinden, bunun gündeme gelecek olmasından. Sanıyorum, aramızda AKP'li, MHP'li, HDP'li, CHP'li ayrımı olmadan, tamamımız mutabıkız ısrarlı takibin suç olması gerektiği konusunda; itirazı olan yok herhâlde. Mutabık kaldığımız bir husus bulduk, ne mutlu. Ama burada şöyle bir ilkesel itirazım olacak,

bizim, CHP Grubu olarak itirazımız olacak: 9 milletvekili arkadaşımızla bir toplantı talep ettik sizden ve İç Tüzük'ümüzün 26'ncı maddesi uyarınca bu talebin ardından sizlerin bizi toplantıya çağırmanız gerekirdi. Anlıyorum dediğinizi, reform paketinde zaten geleceği için belki bir usul ekonomisi olarak kendinizce böyle bir yola başvurdunuz ancak ben bunu yine de milletvekillerinin iradesine bir minik saygısızlık olarak addediyorum, bu birincisi.

İkincisi, bu sisteme geçilirken şunu dediniz: “Sayın milletvekillerinin iradesi öncelikli olacak, yasama yapma yetkisi sayın milletvekillerinde olacak.” Hâlbuki bugün geldiğimiz noktada bizim 26 milletvekili olarak mutabık kaldığımız bir kanun maddesi var. Bunu bence bizim bir araya gelip, değerlendirip, metnini çıkarıp Sayın Adalet Bakanlığına sunmamız gerekir. Sizin getirdiğiniz, bizim itiraz ettiğimiz Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin gereklerinden biri de bu aslında. Yani hâl böyleyken “Tamam, bu zaten Bakanlıktan bize gelecek, bizim ellememize gerek yok.” tutumunu takınmak Meclisi biraz etkisizleştirmektir ve dediğim gibi İç Tüzük ihlali olarak da biz bunu görüyoruz. Bunu bertaraf etmek adına bir önerge hazırladık size, imzaladık da Sayın Başkan, daha önce verdiğimiz. Yani bugün en azından gündeme alınması ve ısrarlı takip suçunun nasıl düzenlenmesi gerektiği konusunda KEFEK üyelerimizle birlikte bir önerinin Adalet Bakanlığına da sunulması gerektiği kanaatindeyiz. Önerimizi de size takdim ediyoruz, gündeme eklenmesi konusunda. Bundan sonraki süreçte de gerçekten biraz daha hassasiyet talep edeceğiz bu konularda.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Bir de mevcut gündeme geçilmeden bu gündemle toplanılması gerektiği konusu da var.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Ha, evet, yani üzerinde ısrarla durmamızın sebebi bu 2021 yılı...

BAŞKAN FATMA AKSAL – Şimdi, İç Tüzük'ün 26'ncı maddesine göre biz toplantımızı yaptık ama Komisyonun gündemine ve zamanına Başkan hâkimdir, onun için ben İç Tüzük'e aykırı bir şey yaptığımızı düşünmüyorum.

Bu, sizin önergenize gelince, bakın, yargı reformu paketinde zaten böyle bir çalışma yapılıyor. Onun için sizin önergenizi, benim teklifim, onunla birlikte birleştirerek yani iki tane ayrı çalışmadan çok, bir tane, ikisini birlikte birleştirerek yapmak çok daha anlamlı olacaktır yani.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Onları yapmadan örnek vermek istiyoruz.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Onun için o zamana kadar bunu bekletmeyi tercih ediyorum.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Şu açıdan dediğinizi duyuyorum ancak başka bir şeyden bahsediyorum Sayın Başkan. Biz böyle bir taleple geldik size ve İç Tüzük'te evet, bir yaptırımı yok, 26'da Başkan toplantıya çağırmasa ne olacağının cevabı yok ama aynı İç Tüzük'te Başkanın bir takdir hakkı da yok. Yani “Üçte 1 imzayla toplantı talebi olursa Başkan toplantıya çağırır.” diyor.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Biz toplantıya çağırdık zaten.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Yani şunu yapabildik Fatma Başkan: Siz bizi davet ederdiniz yine, 9 milletvekilinin iradesine saygı duyardınız, burada toplanırdık, derdiniz ki Adalet Bakanlığının böyle böyle bir şeyi var ve yine aynı şeyi söylüyorum, bir tasarı Bakanlıktan gelip biz burada bakacağımıza... Biz bu konulara çok daha hâkimiz yani Tülay Hanım bence Abdulhamit Bey'den çok daha iyi biliyordur ısrarlı takip suçunun nasıl düzenlenmesi gerektiğini. Bizden çıkmalı bu.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Şimdi, bu Adalet Komisyonunda kusura bakmayın yani...

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Yani bizden çıkmalı bu şeyler.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Bakanlık değil Adalet, bu konuyu Adalet Komisyonu çalışıyor.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Ama işte, KEFEK kuruluş kanunu uyarınca zaten Adalet Komisyonunu yönlendirmesi gereken kişiler de bizleriz Sayın Başkan. Yani bizim irademize lütfen saygı duyun ve bu toplantının gündeminde bu talebimizi de konuşalım yani bunu lütfen eklemenizi rica ediyoruz sizden.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Bu, bizim Bakanlığımızın yargı reformu paketinde vardır ve biz yargı reformu paketiyle bunun görüşülmesinin daha anlamlı olduğunu ifade ediyoruz.

Bakın, Cumhurbaşkanımız da açıklama yaptı, ulusal eylem planımızda da var, bunun TCK’de olması gerektiğini biz de düşünüyoruz. Yani iki tane ayrı çalışma yapıp... Zaten tali komisyon olacak. Birlikte ben çok daha etkili olacağını düşünüyorum.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Tersten gidiyoruz, tersten.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Sizin fikirleriniz de alınacak, bu Adalet Komisyonunda...

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – İşte, bir kanun teklifini Bakanlıktan beklemek Meclis iradesine saygısızlıktır Sayın Başkan. Yasama yapma görevi bizindir, bizim yapmamız gerekir bunu.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Bakın, Bakanlıktan beklemiyoruz, Adalet Komisyonu çalışıyor zaten yani sizin de arkadaşlarınız var.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – O zaman yasamayı komple iptal edelim; yürütme devam etsin görevine, yasamayı komple kapatalım.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Yasamayı kapatmıyoruz yani bu, Adalet Komisyonunda görüşülüyor. Sizin vekilleriniz de orada var.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Yani böyle bir şey olabilir mi?

BAŞKAN FATMA AKSAL – Sizin vekilleriniz de orada var, yok mu? Sözlerini gündeme getiriyorlar, ediyorlar.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Bizi ilgilendiren bir kanunu biz niye görüşemeyelim? Yani bizim derdimiz zaten bu değil mi, KEFEK olarak biz görüşelim istiyoruz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Böyle mi yapacağız toplantıyı, böyle mi yapacağız?

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Evet, böyle karşılıklı olmasın gerçekten.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Filiz Hanım, lütfen buyurun.

Yani kendi arkadaşlarınız konuşuyor, ben “Buyurun Filiz Hanım.” dedim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – “Kendi arkadaşlarımız” derken, siz benim arkadaşım değil misiniz?

BAŞKAN FATMA AKSAL – Hepimiz arkadaşız, tamam da şimdi bana itiraz ediyorsunuz en çok.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Yani bu Komisyonda belirlediğimiz arkadaşlar mı var? Öyle mi oldu şimdi?

BAŞKAN FATMA AKSAL – Tamam, buyurun Filiz Hanım, lütfen...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ben öncelikle şunu hatırlatmak istiyorum: Aslında bu Komisyonun görevleri ne? Yani siz galiba şunu ya reddediyorsunuz ya da biraz farklı bir açıdan diretiyorsunuz kabul etmemekte: Burada ısrarlı takip bir vesile. Yani aslında burada insanların, 9 Komisyon üyesinin bir kanun teklifini vesile ederek “Ne olur toplanalım.” dediklerinin farkında değil misiniz? Yani mesele bu: “Niye toplanmıyoruz? Lütfen toplanalım.” Bunun için İç Tüzük’e göre...

BAŞKAN FATMA AKSAL – Toplandık zaten burada. Buradaki toplantı değil mi Filiz Hanım?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Lütfen ama cevap vererek bir konuşma usulü yoktu. Hani, ben böyle de konuşmam genelde. O yüzden lütfen...

BAŞKAN FATMA AKSAL – Yok, soru sordunuz, ben de cevabınızı verdim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Hayır, almadım, duymadım bile çünkü konuşmama devam ediyordum.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Tamam, buyurun lütfen.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Bazen konuşma içerisinde soru da sorulur, siz not alabilirsiniz arzu ederseniz.

Şimdi, daha öncesinde bu Komisyon, gerçekten, 26’ncı Dönemde mesela Birleşmiş Milletler projesini tek çalışma konusu yaptı Radiye Hanım zamanında. Koridorlarda koştum peşinden “Radiye Hanım, bu kadar şey var, toplanmamız gerekiyor. Yok mu gerçekten toplanacak bir konu? Çağıramaz mısınız?” diye. Yok, toplanılmadı, gidildi, çeşitli illerde valilerle, kaymakamlarla toplanıldı, KEFEK çalışıyormuş gibi bir şey oldu, aslında fonlanmış bir proje hayata geçirildi; hiçbir değeri yok benim için.

27’nci Dönemde, Canan Hanım’ın Başkan olduğu dönemde, birçok fikir ayrılığımıza rağmen birçok alt komisyon kuruldu. Bu Komisyonun, buranın görevi aynı zamanda alt komisyonları kurmak ve çalıştırmak. Yani, ben size yazdım, toplantının sonunda da vereceğim zaten belki bunu bir kere daha değerlendirebilirsiniz ve bu Komisyonun görevleri ve neler yapması gerektiği aslında daha iyi anlaşılabilir diye. Çünkü şunu özellikle bütün üyelerimize vurgulamak isterim: Belki farkında değiliz, hani, hep “İlla bir kanunun vesile olması lazım İç Tüzük’e göre.” deniyor ya, yok böyle bir şey. Yani bu Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu 2009 yılında 5840 sayılı Kanun’un kabulüyle yani kendi kuruluş yasasıyla kurulmuş bir komisyon. Dolayısıyla bunlar, İç Tüzük gereği kurulanlar ile kendi kuruluş yasası gereği kurulanlar farklılık gösteriyorlar. Burada, bu Komisyona verilen görevler var, mesela komisyona ilişkin genel hükümlerden farklı hükümler içeriyor bu Komisyona verilen görevler çünkü bu, farklı ihtiyaçlardan kaynaklanıyor. Kadın erkek fırsat eşitliği yani gerçekten bunun için düşünülmüş. Mesela diğer ihtisas komisyonları gibi kendine havale edilen tasarı ve teklifleri görüşmenin yanı sıra kanunla belirlenmiş görevi gereği alt komisyonlar kurarak ihtisas alanındaki konularda ayrıntılı raporlar hazırlaması; yurttaşlardan gelen bireysel başvuruları inceleyerek kişilerin mağduriyetinin giderilmesine çalışılması; ulusal, uluslararası kuruluşlarla çalışmalar yürütmesi gerekmektedir. Bu Komisyonun görevleri bunlar. Bizim gibi, ısrarlı takibi vesile ederek “Ne olur bununla ilgili toplanalım.” demek zorunda kalmamalıyız biz bu Komisyonun toplanması için. Önümüzde çok fazla şey var.

SABAHAAT ÖZGÜR SOY ÇELİK (Hatay) – Bugünkü toplantı...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – “Bugünkü toplantı” dediniz Hanımefendi, Sayın Vekilim; bu dönemi size anlatayım o zaman, o komisyonlar kurarak toplandığımız dönemden sonra. Neredeyse bir yıldır yani pandemi nedeniyle ilk karantina döneminde uzun süre toplanmadı, sonra 16 Temmuz 2020 tarihinde üye ve başkan değişimi oldu, Temmuz 2020; o günden sonra da bir araya gelmedik. Yani oysa pandemi döneminde kadınların yaşadığı binlerce, binlerce sorun ve işkence vardı, bunun için bir komisyon kurabilirdik ki bunu da teklif edeceğiz zaten.

Yani bizim burada anlamaya çalıştığımız, öncelikle sadece kanun teklifi vesilesiyle bir araya gelmeye -tırnak içerisinde- arkadaşlarımız olarak bizi zorlamanız gerçekten uygun değildi, sık olmadı. Biz sizi umutlarla oraya koyduk, siz bizi odanıza davet ettiniz. “Her zaman gelin, her zaman konuşalım, her zaman çalışalım.” dediniz. Biz İstanbul Sözleşmesi raporunun hazırlanmasını bekliyoruz; bir yıl oldu, şubat ayında bitti çalışma.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – 12 Şubat.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – 12 Şubat 2020.

Şimdi, bütün bunlar varken lütfen bize şey demeyin: “İsrarlı takibi Adalet Bakanlığı, zaten komisyon hazırlayacak.” Yani bu Komisyonun gerçekten kendi görevleri var, bunların farkında değilsek eğer lütfen metinleri okuyalım hepimiz, farkında olalım.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Müsterih olun, hepimiz görevlerimizin farkındayız.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ve bu Komisyon belki de Meclisin sayılı, gerçekten birbirinin yüzüne bakarak çalışabilen, birbirinin yüzüne bakarak değişiklikler teklif eden ve birbirini ötekileştirmeden ortaklıklara varabilen komisyonlarından biridir. Bunu bozmak da bozmamak da sizin elinizde, sizin takdirinizde. O artık size kalmış diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Candan Hanım, buyurun lütfen.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun kıymetli üyeleri; ben hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Uzun bir aradan sonra -seçimli toplantıyı ben saymayacağım- tam bir yıl sonra toplanıyoruz ve onda da 9 milletvekilimizin, üyemizin dilekçesiyle ama onların verdiği gündem üzerine toplanamıyoruz. Yani itirazımız şu; yanlış anlamayın, olabilir tabii ki; gecikmeler olabilir, toplantılar değişik günlere sarkabilir, belki acil gündemler olabilir ama ya, kadınların bu kadar şiddet sarmalında yaşamak zorunda bırakıldığı bir ülkede, her gün en az 3-4 kadının tanıdığı, tanımadığı, eşi, akrabası tarafından cins kırıma uğratıldığı ülkemizde bu cinayetleri durdurmak; bu, kadına yönelik şiddete karşı çıkmak tabii ki aslında tüm toplumun, insan onuruna sahip herkesin sorumluluğu ama en çok da Parlamentonun ve Komisyonumuzun sorumluluğu. Bu sorunların konuşulacağı, çözüm önerilerinin tespit edileceği, kanunların yapılacağı ve bunların uygulamasının denetleneceği, tespit edileceği, ihmalleri tespit edecek, denetleyecek yer tam da burası. Yani bizim itirazımız bu ama koşullar böyleyken bir yıllık bir zaman diliminden bahsediyorum. Evet, pandemi girdi ama değişik komisyonlar, diğer komisyonlar Parlamento çatısı altında çalışmaya devam etti. Durum bu kadar acilken şunu anlatmaya çalışıyoruz burada: Bu kadar çok çalışmamız gerekirken, çok acil bir şeyler yapmamız gerekirken toplanma ve görüşme gereği bile duymamak, Komisyon üyelerimizin gündeminde toplantıyı bile gerçekten gereksiz görmek... İşte “İnsan Hakları Eylem Planı”nda var, yargı reformu paketinde var.” Bu kaçınıcı yargı reformu paketi? Ve bunlara ihtiyaç yok. “İsrarlı takip” dediğimiz ya da bugün konuşmayı arzu ettiğimiz eksiklerimiz zaten kanunumuzda var, uluslararası sözleşmenin, İstanbul Sözleşmesi’nin altında imzamız var, orada da var. Yani aslında kanun hükmünde ama uygulanmıyor, ama eksik ama maalesef kadına yönelik şiddet konusunda yargı, kararları görmüyor, yeterince hassas olmuyor. Bizim meramımız burada bunu daha görünür kılabilmek, daha bir hukuki standarda oturtabilmek, bir içtihat oluşturmak. Yani bu anlamda verilen bir teklif. Yani şimdi burada, başka yerlere atıf yapmak, görev savmak anlamında.

Bugün arkadaşlarımızın da dile getirdiği gibi verdiğimiz kanun teklifi üzerine bir toplantı gündemi istedik. Bu İç Tüzük’e aykırı çünkü İç Tüzük madde 26 “Çağırır.” diyor, “Çağırır.” “Çağırabilir.” demiyor Sayın Başkan. Bu “Çağırır.” ifadesi “Çağırabilir.” değil. Bu emirdir artık, hükümdür, yani

yapmanız gerekir, çağırmanız gerekir ya da gerekçelerinizi bizimle paylaşmanız gerekir ama bugün biz aldık toplantı gündemini, baktık ki “Allah Allah, hani nerede bizim dilekçemiz, nerede toplantımız?” Toplanmamışız, dört hafta geçmiş, bu gerçekten çok üzücü bir şey, bizler için de çok üzücü ama daha da üzücü olan kadınların gerçekten bu kadar şiddete, ayrımcılığa uğradığı bir yerde, 6284 sayılı Yasa’nızın -koruma kanununun- uygulanmadığı, İstanbul Sözleşmesi’nin uygulanmadığı yerde, “ısrarlı takip” kavramına rağmen, ısrarlı takibe rağmen kadınların öldürüldüğü ülkemizde bunların uygulanmaması ama bunun sorumluluğunu taşıyan KEFEK Komisyonumuzun... Çünkü burada İnsan Hakları Eylem Planı’na, yargı reformuna ihtiyaç yok Sayın Başkan, Komisyon üyesi arkadaşlarımız; biliyorsunuz ki KEFEK bunu yıllar önce zaten yapmalıydı; yani burada bir ihmal varsa, burada bir kusur varsa zaten Komisyonumuzda biz bu ihmali gidermek için bu çabayı göstermeye çalışıyoruz.

E, ne güzel, Sayın Cumhurbaşkanımız da bu talebi dile getirmiş, bu ihtiyacı dile getirmiş. Ne engelimiz var? Biz çalışalım, Adalet Komisyonu çalışıyor. Biz bunu eleştirmiyor muyuz, biz ayrı bir müstakil komisyon değil miyiz?

Bakın, Divanda muhalefet milletvekilleri var; bu Komisyon özel bir komisyon, diğer komisyonlardan daha ayrıcalıklı bir komisyon çünkü diyoruz ki: Kadın konusu siyasetüstü ve onu temsilen arkadaşlarımız orada oturuyor. Ama biz şimdi “Adalet Komisyonu” diyoruz. O zaman KEFEK Komisyonunun kuruluş amacından ve çalışmalarından uzaklaşmış oluruz; bu bizi hükümsüz kılar; bu bizi toplum nezdinde, kadınlar nezdinde, yurttaşlarımız nezdinde, seçmenlerimiz nezdinde itibarsızlaştırır; biz bunu istemeyiz. O yüzden bu yanlışın bir an önce giderilmesi lazım, yasama çalışmalarının hak ettiği şekilde yürütmesi lazım çünkü siz bu toplantıya engel olarak aynı zamanda bizlerin yasama çalışmasının önüne geçmiş oluyorsunuz, engellemiş oluyorsunuz. Bu yanlışın dönülmesi lazım, bu çok kıymetli; bence KEFEK’in böyle bir ihlalle anılmaması lazım ve gerçekten bu kadar acil gündem varken, eksiklerimiz varken...

Sadece ısrarlı takip de değil, bakın, şu an 6284’te olsun, İstanbul Sözleşmesi’nde olsun, alınan kararların, oradaki kavramların çoğu Ceza Kanunu’muzda yok. Biz sadece ısrarlı takiple değil, hükmün açıklanmasının geriye bırakılmasıyla ilgili ya da eşe, akrabaya verilen cezaların eski eşe de verilmesine yönelik -yine sizin de ifade ettiğiniz gibi, İnsan Hakları Eylem Planı’nda da var bunlar- onlarla ilgili de kanun teklifleri verdik; daha başka yapacak önemli işlerimiz yok, bizim işimiz bu. Toplanmamız lazım, daha çok çalışmamız lazım ve bizim görüşmemiz lazım; KEFEK’in kuruluş amacı tam olarak da budur. Ben bu amaca yönelik sorumluluğumuzun gereğini yapmaya, sizi de bu noktada Başkanlığı ve Komisyonumuzu hak ettiği şekilde çalıştırmaya davet ediyorum bir kez daha, yani bu yanlışın dönelim lütfen.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Konuşmak isteyen var mı?

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Benim söz talebim vardı.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Buyurun.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Teşekkür ederim.

Öncelikle ben şunu gerçekten samimiyetle soruyorum: Tartışmamızda ne gibi bir engel var? Ne güzel, Adalet Bakanlığı bir taslak hazırlıyor olabilir; farklı kurumların, sivil toplum örgütlerinin bu konuda önerileri olabilir; sizin iktidar partisi olarak bir taslağınız olabilir, muhalefet partilerinin bir taslağı olabilir; niye konuşmuyoruz bunu, ne zararı var? Bu toplantıyı düzenleriz, bizler fikirlerimizi söyleriz, sizlere nelerin yapılması gerektiği noktasında önerilerimizi sunarız ve ortak akılla bir yasa düzenlemesi, bir kanun değişikliği olur. Aslında belki de sorgulamamız gereken en büyük problem bu;

bugüne kadar yapılmış olan, yani on dokuz yıllık iktidarınız döneminde yaptığınız, birçok değişikliği “Ben yaptım, oldu.” anlayışıyla hayata geçirdiğiniz için sonuç da alamıyoruz ve belki yer yer tekrara düşeceğim ama bile isteye tekrara düşeceğim çünkü -Candan Vekilimin de dediği gibi- söz konusu kadın olunca biz bu konuya gerçekten partilerüstü bakıyoruz ve artık bu ülkede her şeyin ötekileştirildiği, her şeyin siyasallaştığı bir dönemde kadın bedeni üzerinden, kadın yaşamı üzerinden bir siyaset yapmayı doğru bulmuyoruz açıkçası.

Şimdi, konuşmanızda dediniz ki: “Biz bu toplantıyı yasama çalışmalarının etkinliği nedeniyle birleştirme noktasında yapmadık.” Bir yıl olmuş zaten bu Komisyon çalışmayalı yani zaten etkin bir Komisyon değil; belki de tartışmamız gereken nokta bu. Bakın, bu Komisyona bugüne kadar havale 179 teklif var, 1 tanesi bile görüşülmemiş ve içerisinde Sayın Binali Yıldırım’ın yani AK PARTİ’nin kendi getirdiği teklif dahi görüşülmemiş bu Komisyonunda. Hadi bizi geçtik, muhalefet partilerini geçtik, MHP’nin önerisini, 10 kez Arzu Hanım teklif getirmiş bu Komisyona, onu dahi görüşmemişsiniz. O zaman bu Komisyonun belki de varlık sebebinde bir sıkıntı var. Komisyon raporu yok, kanunlaşan hiçbir madde yok. 27’nci Dönemden beri 9, bugünkü toplantıyla 10 kere toplandı. Yani biz sadece bu Komisyonunda bir araya geliyoruz, bir yerlere gidip geziyoruz, evet bakıyoruz, incelemeler yapıyoruz; bunları da yapalım ama bu Komisyonun işleviyle ilgili gerçekten ciddi bir problem var. Hele hele kadın haklarının bu kadar gasbedildiği böyle bir dönemde ve bu Komisyona bu kadar ihtiyaç duyulduğu bir dönemde sekiz ay hatta bir yıl toplanılmamasını asla ben kabul etmiyorum.

Hayati teklifler var. Mesela bizim belki şunu da sorgulamamız lazım: Örneğin yargı reform paketinde... Çok güzel, keşke hayata geçebileceğine inandığımız ve bu anlamda hayata geçmesi için her türlü desteği vermeye açık olduğumuzu ifade ediyorum ama biz bu teklifi zaten yıllardır sunuyoruz size. Gelin, bakın, diyoruz ki: İşte ısrarlı takip teklifimizi sunmuşuz, boşanmış eşlerin cezalandırılma kapsamının değiştirilmesini söylüyoruz. Şimdi mi yapılıyor bu? Bugüne kadar öldürülen kadınlar, bugüne kadar hafifletilmiş bir sebep unsuru olarak boşanmış eş kavramının gösterilmesi, daha az ceza alması, bunların sorumlusu kim? İşte bunları çözebilmemiz için bizim ortak akılla hareket etmemiz gerekiyor. O zaman bu Komisyonun hiçbir görevi yok, hiçbir anlamı yok yani siz yaşamayı yok sayıyorsunuz, yaşamayı yürütmenin tahakkümüne koyuyorsunuz ve diyorsunuz ki: “Yürütme yapsın, hazırlasın.” Hatta ve hatta şunu da söyleyeyim. Yürütme de hazırlamıyor, biz bu teklifleri kimin hazırladığını da bilmiyoruz. Cumhurbaşkanının yüksek oluruyla. O zaman biz bu tekliflerimizi, bu önerilerimizi, yaşamayı komple işlevden çıkaralım, bekleyelim ki Cumhurbaşkanının keyfi olsun, bu yasayı kanunlaştırmak istesin. Ya da uygulama, dediği gibi Candan Vekilimin, kanunlaştırılacak da bir şey yok, uygulamada zaten yani adı üstünde eylemde bizim problemimiz var ama birilerinin keyfinin beklersek bir adım dahi atamayız. Bugün İstanbul Sözleşmesi hâlâ tartışılıyorsa ve biz bu Komisyon olarak buna bir tepki gösteremiyorsak bence bu Komisyonun bu saatten sonra yaptığı işlemin, işlevlerin hiçbir anlamı yok, bunu da ifade etmek istiyorum.

Çok teşekkürler.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Buyurun.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Evet, ben de arkadaşlarımın ifade ettikleri tespitlerle şunu söylemek istiyorum. Bu kadar fazla kanun teklifi, bu kadar çok öneri varken sorunun büyüklüğü de ortada, demek ki bu kadar çok sorun var. Öyleyse bizim atıl bir Komisyon olarak değil aktif bir Komisyon olarak daha fazla çalışmamız lazım. Temel sorun... Ayrıca KEFEK özel bir Komisyon, yasama faaliyetlerini yürütmek yanında mağdurların doğrudan dilekçeyle de başvurduğu bir Komisyon. Bu sebeple bu kadar şiddetin, bu kadar tacizin, bu kadar istismarın olduğu bir ortamda inisiyatif olarak somut öneriler getirip bu somut önerilerle yaşamaya destek olması gereken bir Komisyon olarak yürütülmeli. Bence

de bu kadar... Mesela İstanbul Sözleşmesi Alt Komisyonundayım, 12 Şubattan itibaren hiçbir toplantı yapmadık. Toplantılar yapılıyor, sunumlar gerçekleştiriliyor, raporlar düzenleniyor, tespitler ama hareket yok. Her dönem toplantı yap, tespit yap, panel düzenle, konferans ver; sonuç? Hâlâ şiddet durmadı, hâlâ taciz, tecavüz, hâlâ kadın sorunları bitmiyor. Öyleyse bizim bu konuda biraz daha vicdanlı, daha duyarlı davranmamız, daha çok çalışmamız gerekiyor. Bu toplantıların bu kadar seyrek zamanlarda yapılmasını da kabul etmiyoruz, itirazımız var.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Sayın Başkan, ben, sonra, 2021’e geçtiğimiz zaman anlatacağım tümünü, hepsini. Arkadaşlarımız bir bölümünü özetledi ama daha sonra devam edeceğim.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Hülya Hanım, buyurun lütfen.

HÜLYA NERGİS (Kayseri) – Değerli Başkan, çok değerli üyeler; ben de sizleri, hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Tabii, kadın hassasiyeti önemli. Buradaki bütün hemcinslerimin, bütün arkadaşlarımın şiddet konusundaki hassasiyetini takdir ediyorum, ben de aynı hassasiyeti taşıyorum ama realiteyi de görmek lazım. Bizim iktidarımız döneminde kadına karşı şiddetle alakalı çok hayati adımlar atıldı, çok ciddi çalışmalar yapıldı. Malum, biz 2011 yılında İstanbul Sözleşmesi’ni imzaladık, ilk imzalayan ülkemiz. İlk böyle irade ortaya koyan ülke biziz. 2014 yılında yürürlüğe koyduk İstanbul Sözleşmesi’ni. 2012 yılında 6284 sayılı Kanun’u çıkardık. 2009 yılında -az önce ifade ettiler- KEFEK’i kurduk. Bu kapsamda, çok ciddi bir çalışma içerisindeyiz, yani hem Hükûmet olarak... Bakın, bütün dünyadaki emsallerine baktığımız zaman, 6284 sayılı Kanun çıkaran dünyada çok ülke yok. Bu kadar kararlılıkla şiddet üzerine gitmeye gayret eden bir Hükûmeti bu kadar hiçbir yapmıyormuş gibi burada itham etmeyi ben yanlış buluyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Hükûmetle alakası yok ki...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Komisyonumuzu itham etti...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Komisyon...

HÜLYA NERGİS (Kayseri) – Tabii, şu da var: Bakın, son 2019 ve 2020 yılları içerisinde bakanlıklarımız nezdinde toplantılar yapılmış. İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı ve Aile Bakanlığı ortaklaşa... Tabii, şiddeti önlemekle alakalı Hükûmet nezdinde yapılması gerekenlerle ilgili koordinasyon toplantıları gerçekleştirmiş. Daha sonra Adalet Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı ayrı ayrı genelgeler yayınladı, biliyorsunuz. Bu kapsamda, çok ciddi adımlar atıldı, çalışmalar yapıldı. Nitekim, Hükûmet nezdinde atılan bu adımlarla alakalı yapılan çalışmaların da raporda geçmesi için biz bir çalışma içerisindeyiz. Bununla birlikte, biliyorsunuz 4’üncü Eylem Planı hazırlandı Cumhurbaşkanlığı nezdinde.

Yani, o kadar çok yapılan çalışma var ki bunları görmemiz lazım. Bu atılan adımlar, yapılan çalışmalar bizim Hükûmetimizin şiddete sıfır toleransla yaklaştığını, kadına ve çocuğa karşı şiddetin önlenmesi için çok kararlı olduğunu gösteriyor zaten. Nitekim, en son Cumhurbaşkanımızın da açıkladığı gibi, az önce sizin de ifade ettiğiniz hususta, ısrarlı takibin suç olarak sayılması ve Ceza Kanunu’na suç olarak girmesiyle alakalı zaten bu konuda bir irade beyan edilmiş ve bunun çalışması, kanuni çalışması da Mecliste yapılacak. Mutlaka bu noktada KEFEK de bir değerlendirme yapacak. Kanun da buradan çıkacak, kanun çalışmaları -biliyorsunuz- zaten buradan çıkar. Bu konuda bir adım atılmış ama biz önce yapalım, biz burada... Tabii, biliyorsunuz, yasa çalışmalarında öncelikle iktidarın önerileri değerlendirilir ve bu konudaki yetki iktidarındır, iktidar partisindir. Nitekim, sizler de burada tabii ki görüşlerinizi beyan edeceksiniz, usul budur yani. Dolayısıyla, biz tabii bunun altında...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Demokraside böyle bir usul yok.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Mevzuat hazırlama kanununda ve yönetmeliğinde önceliğin iktidara ait olduğunu düzenleyen bir hüküm yok.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Hele demokraside hiç yok.

HÜLYA NERGİS (Kayseri) – Yani, kanun teklifleri, iktidar...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Öyle bir kanun da yok, öyle bir yönetmelik de yok: “Öncelik iktidarındır...”

Özür dilerim, araya girdim. Beni bağışlayınız.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Bunun adı “çoğunluk” oluyor.

HÜLYA NERGİS (Kayseri) – Şimdi, bakın, Mecliste çıkan kanun teklifleri iktidarın teklifidir. Yani, dolayısıyla, mutlaka bu konuda biz bir irade ortaya koyduysak bunun çalışmasını yapmak zorundayız. Sonra, biz yeknesak bir çalışma ortaya koymak zorundayız. Hükümet ayrı bir çalışma, Meclis ayrı bir çalışma... Mutlaka bunun yeknesak olması lazım, birlikte hareket edilmesi lazım. Ama ben de muhalefet olsam sizin gibi konuşurum. Yani, iktidarın sonra bütün hassasiyetlere cevap vermesi gerekir. Yani, ülke yönetmek ile muhalefet etmek aynı şey değildir. Bu noktada, biz tabii ki her kanattan gelen her türlü hassasiyetleri değerlendirmek zorundayız ve Hükümetle iş birliği içerisinde hareket etmek zorundayız Meclis grubu olarak ve dolayısıyla yeknesak bir çalışma ortaya koymak zorundayız. İdarede olan bizsek, ülke yöneten bizsek hassasiyetleri gözeterek ona göre bir çalışma ortaya koyacağız diyorum ben.

Başkanım, teşekkür ediyorum.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Şimdi, Hülya Hanım’a açıklamaları için teşekkür ederiz ama Hülya Hanım’ın anlattıklarının tamamı iktidarın icraatları. Bizim eleştirdiğimiz, Komisyonumuzdaki icraatlar, iktidarın icraatları değil. Biz KEFEK’in çalışmalarından söz ediyoruz Hülya Hanım, orada bir ayrımı koyalım. Ayrıca, ben o açıklamanızı -Mahmut Vekilim de söyledi- çok talihsiz bir açıklama olarak buldum. Şöyle: Bakın, zaten gösterge de çok açık. Şimdi, arkadaşlarımız söyledi, 178 adet kanun teklifi Komisyonumuza havale edilmiş. Hepsini burada, hepsinin çıktısını aldım, KEFEK’in sayfasında var. 3 tanesinde de aslı Komisyonunuz biz fakat 178’in 175’i tali komisyon, 3’ü aslı komisyon olarak hiçbirini görüşmedik; bakın, bugüne kadar hiçbirini görüşmedik. Dolayısıyla bizim öncelikle bunları bir gündeme almamız gerekiyor. Siz diyorsunuz ki: “Her kanadın hassasiyetini dikkate alıyoruz iktidar olarak.” ;Ama burada esas konuyu “kadın erkek fırsat eşitliği” olarak adlandırıyoruz, biz ülkede toplumsal cinsiyet eşitliğinin olmadığını söylüyoruz dolayısıyla bizim, esas kuruluş amacımıza uygun olarak hareket etmemiz gerektiğini söylüyoruz. Biz iktidarın icraatlarını eleştirmiyoruz burada, Komisyonumuzun icraatlarından söz ediyoruz.

HÜLYA NERGİS (Kayseri) – Yok ama siz değil, konuşan diğer arkadaşların ifade ettikleri, şiddetle alakalı hiçbir adım atılmadığı şeklinde konuşmalar var. Bunlara cevap vermek istedim.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Tamam, olabilir. Ama hani sizin de açıklamalarınız... Ülkede kadın adına yapılan...

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – “Hiçbir adım atılmadı.” değil, “Yeterli adımlar atılmıyor.” diyoruz.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Oradan Hükümete eleştiri geldi şimdi, onu görelim yani.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Ben iki grup için de açıklama yapmak istedim.

HÜLYA NERGİS (Kayseri) – Kadına karşı şiddete yönelik bütün hukuk müktesebatını neredeyse biz yaptık. Yani şu anda uygulamada olan...

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Uygulamada sorun zaten.

HÜLYA NERGİS (Kayseri) – Bakın, idarede çok ciddi adımlar...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Siz yapmadınız, hep beraber yaptık.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Hülya Hanımcığım, ben sizi anlıyorum.

HÜLYA NERGİS (Kayseri) – Siz bütün bunları görmeden sadece...

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Hayır, öyle bir şey yok. Bakın...

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Şimdi, bizim söylediğimiz şu: Bu Komisyona gelip, Komisyonda tartışılan, sonuç bulan, Meclise taşınan yani hayata geçen neler vardı? Bunu bilmek istiyoruz. Hangi dilekçeler size ulaştı, bu dilekçelerin içeriği neydi? Bunu bilmek istiyoruz. Bunların hiçbirini paylaşmıyorsunuz.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Şimdi, siz 6284’ü, İstanbul Sözleşmesi’ni söylüyorsunuz, biz, belki de muhalefet partileri olarak, çıkaran partiden daha fazla sahipleniyoruz ve daha fazla etkin uygulanmasını istiyoruz.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Ama çıkarana da hakkını vermek lazım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Oy birliğiyle çıktı.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Tabii ki.

HÜLYA NERGİS (Kayseri) – Jale Hanım’ın sözüne istinaden söylüyorum çünkü Jale Hanım “Çıkarandan” dedi, onun için, gerçekten, ona istinaden söylüyorum.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Evet, doğru ama şimdi, sizler zaman zaman tartışmaya açılabilmesinden söz ederken biz açılmamasını, tam tersine, KEFEK’te bu çıkarılacak... Bakın, buradaki yasaların çok büyük bir bölümü İstanbul Sözleşmesi’nin ve 6284’ün yani sizin çıkarmakla övündüğünüz yasaların etkin uygulanmasına yönelik. Dolayısıyla bizim önerimiz şu, biz diyoruz ki sizlere: “Gelin, KEFEK olarak artık, o raporu hazırlayalım, rafa koyalım; bu raporu hazırlayalım, rafa koyalım; bunlarla uğraşmayalım.” Bakın -biraz önce siz de söz ettiniz, arkadaşlarımız da söz etti-ben bir soru sordum. Şimdi, burada bir kere görevlerimizi okuyalım. İsterseniz bunu 2021’e geçince yapalım. Ben onun için bu bölümde konuşmak istememiştim ama arkadaşlar bu konulara girince geçelim diye düşündüm. Yani onun için açıklamak istedim.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Şimdi, bakın, dediniz ki...

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Bir usulsüzlükten bahsediyoruz ama bu gündemle toplanmamamız lazımdı.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Sayın vekillerim, herkes herkesin söylediğine karışamaz. Siz burada ne söylerseniz... Biz de söyleyebiliriz, siz de söyleyebilirsiniz.

BELGİN UYGUR (Balıkesir) – Biz de kendi fikrimizi beyan ediyoruz.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Tabii ki ama birbirimizin söylemleriyle değil...

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – O zaman hiç toplantı yapmayalım, siz ne diyorsanız öyle olsun, toplanmayalım yani.

BELGİN UYGUR (Balıkesir) – İfade özgürlüğünüz benim özgürlüğümün sınırı kadardır.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Hayır, Hanımefendi, o zaman toplanmayalım.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Böyle olunca elli dört değil, yüz elli dört dakika da sürebilir.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Toplanmayalım, bir yıldır toplanmıyoruz zaten!

BELGİN UYGUR (Balıkesir) – Dinlemiyorum!

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Dinlemek zorunda değilsiniz, biz sizin gibi parmak kaldır indir yapmadığımız için, alışkın olmadığımız için...

BAŞKAN FATMA AKSAL - Arkadaşlar, lütfen, bakın... (Gürültüler)

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Ben söylemiyorum. Niye zorunuza gidiyor? Cumhurbaşkanınız söylüyor “Arkadaşlar parmak kaldırır, indirir.” diyor. Alışkın olduğunuz için bu çalışma ortamlarına, tahammül edemiyorsunuz.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Arkadaşlar, lütfen bir müsaade eder misiniz.

CEYDA ÇETİN ERENLER (Kütahya) – Sayın Başkan, gündeme geçelim.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Tamam, gündeme geçiyoruz.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Biz demokrasiyi yerine getirmeye çalışıyoruz, demokrasicilik oynamıyoruz.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Bakın, bir defa “‘Ben yaptım, oldu.’ anlayışı” diyorsunuz ya, o, Meclise saygısızlıktır.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Siz bizim konuşma özgürlüğümüze sataşacaksınız...

BELGİN UYGUR (Balıkesir) – Yasama organını bu şekilde aşağılayamazsınız.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Ben aşağılamıyorum. Cumhurbaşkanına söylediniz mi? Cumhurbaşkanınıza vereceksiniz o tepkiyi. Ben söylemedim, Cumhurbaşkanı söyledi, Genel Başkanınız söyledi.

BELGİN UYGUR (Balıkesir) – Lütfen, biraz saygıya davet ediyorum, milletvekili arkadaşımızı biraz saygıya davet ediyorum.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Siz bana terbiye öğretemezsiniz. Onu Cumhurbaşkanınıza, Genel Başkanınıza söyleyin.

BELGİN UYGUR (Balıkesir) – Cumhurbaşkanımızı siz ağzınıza almayın lütfen. (Gürültüler)

CEYDA ÇETİN ERENLER (Kütahya) – Sayın Başkan, konumuza dönebilir miyiz?

BAŞKAN FATMA AKSAL – Arkadaşlar, lütfen... Tamam.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Bir söz talebim vardı, verecek misiniz?

BAŞKAN FATMA AKSAL - Kıymetli Komisyon üyelerimiz, şimdi yapılan uygulama İç Tüzük’ümüze falan uygundur. Toplantımızı da yaptık ama lütfen, daha etkili bir şekilde, daha verimli bir şekilde değerlendirelim toplantılarımızı.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Sayın Başkan, konuşma sürelerimize müdahale ediyorlar, “Hadi, gündeme geçelim.” diyorlar. Bizim Komisyon gündemimiz var.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Hepinize müsaade ettik, hepiniz konuştunuz, müsaade ettik ama lütfen, kimseye de hakaret etmeyelim.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Sizin müdahale etmeniz lazım.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Başkanım, bir söz alabilir miyim?

BAŞKAN FATMA AKSAL - Tülay Vekilim söz istiyor.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Biz bir yıldır toplantı için...

BAŞKAN FATMA AKSAL – Gamze Hanım, bir müsaade eder misiniz.

Biz size müsaade ettik, şimdi Tülay Başkanımız konuşmak istiyor.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – “Karşı taraf” diye bir şey yok.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Sayın Başkan...

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Ben, lütfen, söz alabilir miyim?

BAŞKAN FATMA AKSAL – Lütfen, buyurun.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Komisyon Sözcüsü sıfatım da var.

Ben bu taraftayım “karşı taraf” diye bir şey yok.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Hayır, mekân anlamında karşı taraf...

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun en büyük avantajı, güzelliği, her zaman olduğu gibi birlikte karar almak. Bazen söyledikleriniz üslup itibarıyla farklı yerlere gitmeye başlıyorsa, haklıyken haksız konumda olabilecek çok şey olur. Şu anki üslup doğru gitmiyor.

Şöyle ifade edeyim: Öncelikle, bu yıl içerisinde yapılan çalışmalar... Tabii ki toplantı talep etmek en doğal hakkımız, en fazla toplantıları, mümkün olduğunca birçok konuyu ele almak... Bunun aksi -bu masada milletvekili sorumluluğu olarak- düşünülemez bile ama “Hiçbir şey olmadı.” demek de haksızlık. Neden? Mesela, bizim iki alt komisyonumuz oldu, her birinin çalışmalarında... Biri, rapor çalışmalarını uzmanları ve tüm yapısıyla masaya yatırırken benim de üyesi olduğum, Başta Kız Çocukları Olmak Üzere Gençlerin Bilim, Teknoloji, Matematik Alt Komisyonunun sunumunu da biz bu yıl içerisinde gerçekleştirdik; tüm toplantıları da yaparak, onu da gerçekleştirdik.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Tülay Hanım, onu söylüyoruz zaten.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Sayın Başkanım, çok özür diliyorum. Tamamlayayım.

Dolayısıyla “Bu yıl hiçbir şey yapılmadı.” diye cümleye başlandığında elbette “Yapıldı.” cevabı haklı olarak kıymetli vekil arkadaşlarımızdan da geliyor. Bunu ifade etmeyelim.

İkincisi şu: Daha birçok şey yapılabilir. Biz farklıyız, doğru. Biz farklıyız, tıpkı İnsan Hakları Komisyonu gibi kanunla kurulduk. 2009 yılından bu yana harikulade alt komisyon başkanlarıyla çok ciddi emekler verdik. Aslında, bunların yanı sıra, tekrara girmemek adına ben, Jale Hanım’ın ifade ettiğini –çünkü hepimiz karşılaşıyoruz- şöyle doğru buluyorum: Bakın, cümle o kadar net ki uygulamada yaşananlar çok önemli, raporlarda çok ciddi emek var. Oradaki tüm siyasi partilerden katkı sunan arkadaşlarımızın hepsine şükranlarımı sunuyorum. Benim Alt Komisyon Başkanlığı yaptığım Yurt Dışı Türklerde kadınlarımızla ilgili sorunlarda Sibel Hocamla birlikte, diğer arkadaşlarımız da vardı ve sıfır şerh, hiçbir şerh maddesi olmadan, ortak imzayla bir alt komisyon raporu çıktı. Bunu yapabilen bir komisyon Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu.

Şimdi, şu cümle söylendi, deniliyor ki: “Kanunlaştırmayla ilgili sorun yok. Nerede var? Uygulamalarda, eylemlerde.” Altına imzamı atıyorum, A şahsı, B partisi söylemiş, hiç fark etmez. Bizim Türk mevzuatında, Medeni Kanun’da, Türk Ceza Kanunu’nda aklınıza gelebilecek tüm başlıklarla ilgili aslında o kadar güzel mevzuat zenginliğimiz var ki avukat arkadaşlarımız çok daha iyi bilecek bunu. Mevzuatta sıkıntı... Ama karşılaştığımız şu ki kadınlara şiddetle ilgili, bunun önlenmesine yönelik araştırma komisyonu raporunu ne olur raftan indirelim. Bu, 26’ncı Dönemin, 24’üncü Dönemin çok verimli çalışmalarından biriydi. O zaman aile hâkimlerinin karşılaştıklarını, uygulamada yaşanan sıkıntıları, diğerlerini çok net görebiliyoruz. O yüzden belki de şu başlıktan -tabii, istişare ederek, birlikte bu masada karar alarak- yola çıkarak somut verilerle hareket edebiliriz.

Israrlı takibe gelince, çok doğru bir başlık. Israrlı takiple ilgili Adalet Bakanlığının... Yani sadece yürütmenden gelen değil, Adalet Komisyonundan burada avukat arkadaşlarımız da var şu an, değerli vekil arkadaşlarımız da var, onun ön görüşmeleri daha henüz ete kemiğe bürünmedi. Evet, eylem planında var olabilir ama Komisyona geldiğinde burada olması şart, bu fikre katılıyorum ben de. Yani neden böyle düşünüyorum? Çünkü örnekleri var. Canan Vekilim hatırlayacaktır -Meclis, bizim, mesela kıyafet yönetmeliği, onunla ilgili yönetmelik düzenlemesi de bunun içerisinde - bu örneği hatırlayacaksınız, o zamanki Komisyon Başkanımız “Bunu biz KEFEK’te de görüşmeliyiz.” dedi. Adalet Komisyonuna tabi tutunuz çünkü usul şudur -yeni gelen arkadaşlarımız adına tekrar belki önemli olabilir- Meclise kanun teklifi geldiğinde, işte, Vekilimin ifade ettiği gibi, bu teklif sunulduğunda, Meclis Başkanlığımız, ilgili başlıklarla ilgili, Plan ve Bütçe Komisyonuna mı, Adalet Komisyonuna mı, KEFEK’e mi dağılımını yapar. Bu dağılım esnasında bizi direkt ilgilendirdiğini düşündüğümüz ama “x” komisyona, mesela -en çok öyle oluyor- Adalet Komisyonuna gittiğini gördüğümüzde, biz burada müdahil olup “Biz de bunu burada, bu masada görüşmeliyiz. Gerekirse bu başlıkta alt komisyonlar oluşturmalıyız ve bizim kanaatimiz de tali komisyon dahi olsa o görüşülen ana komisyona iletmeli.” diyoruz, dedik, örnekleri var. Canan Vekilim de buna... Aynı komisyonda görev yapıyoruz, burada kurumsal hafıza gibi olduk bir anlamda, bunun örnekleri de...

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Candan...

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Candan, çok özür dilerim. İkisi de Candan. Allah razı olsun, uyardığınız için teşekkür ediyorum, isimleri bazen... Aslında komşu vekilim bir taraftan ama göremiyorum da buradan yüzünü.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Ben eğilemiyorum, belim tutuldu çünkü.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Evet, yani bu şahitliklerimizi de düşündüğümüz zaman Komisyonumuz, birincisi, kanunla kuruldu diğerlerinden farklı olarak, sadece şu teklifi görüşmek değil -dilekçeleriyle, kamudan gelen yapılarla bunu görebiliyoruz- STK’lerle iş birliği yapabiliyoruz. Birleşmiş Milletler gibi uluslararası normlarla ilgili, bunu da yapabiliyoruz ama dikkat edersek bu süreç içerisinde BM’nin projeleri de... Ama çok olağanüstü bir dönemden geçiyoruz yani canın söz konusu. Bak, şu anda maskeyi açarak konuşuyorum, yapmamam lazım. Yani can söz konusu olunca, yaşam hakkı söz konusu olunca birçok şey rölaneye alındığı gibi, yavaşlayarak gittiği gibi, belli ki bu süreçte de bunu yaşadık, bunu paylaşmak lazım. Ama lütfen, Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun bugüne kadar yapılan emeklerine de haksızlık etmeyelim. Çıkarılan, çok ciddi zaman harcanan, emek verilen ve o dönemde çalışan tüm vekil arkadaşlarımızın da bu hukukunu koruyarak konuşmalarımızda bu hassasiyete dikkat edelim ama katılıyorum, bu masada kadınlarımızı ilgilendiren ama sadece kadınlarımızı değil, fırsat eşitliğini içeren, tüm başlıklarımızın can alıcı başlıklarını içeren her konu konuşulur, tartışılır. Ete kemiğe bürünür mü, bu ayrı bir konu ama bu başlıkta irdelenir.

Bugünkü gündemimiz -Sayın Başkanımız bizlere de iletti birkaç gün önceden- gündem çerçevesinde olacaktır, oylamaya sunabiliriz usul itibarıyla. Kanun teklifi önerisi, ifade ettiğim gibi, Meclise geldikten sonra, komisyon dağılımlarından sonra olabiliyor ama öncesinde konuşmamızda veya bunu gündeme getirmekle ilgili, Komisyonun takdiridir. Bununla ilgili, elbette saygı duyuyorum tüm yapılan çalışmalara.

Ben teşekkür ediyorum, gündemimize geçmemizin önemli olduğunu düşünüyorum çünkü başka toplantılar bir yarım saat sonra başlayacak.

Saygılar sunuyorum.

IV.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A)GÖRÜŞMELER

1.- Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun 2021 yılı yol haritasının değerlendirilmesine ilişkin görüşmeler

BAŞKAN FATMA AKSAL - Tamam, son olarak Filiz Hanım’a söz verelim, ondan sonra gündeme geçiyoruz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Ben zaten gündemle ilgili önerilerimi de söyleyerek ayrılmak zorundayım. Bir basın toplantımız var, o yüzden kısaca önerilerimi de söyleyeceğim.

BAŞKAN FATMA AKSAL - Tamam, kısa rica edelim çünkü diğer arkadaşların da toplantıları var.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Sadece, bazen somut bir şey konuşmakta neden bu kadar zorlanıyoruz gerçekten anlamakta güçlük çekiyorum. Ben feminist mücadeleden gelen bir kadını ve burada, mesela biz Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonuyuz ama kadın hareketinin hiç esamesi okunmadı. Yani, siz bana “iktidar” dersiniz Hülya Hanım, ben de size kadın hareketi anlatırım mesela. Yani, bu mücadele olmasaydı sizler onları yapamazdınız diyebilirim, ki 98’de sizler yoktunuz, 4320 sayılı Kanun 6284’ün öncelidir ama hiçbir zaman ben şunu demedim: “2002’de Medeni Kanun değişti, 2005’te Ceza Kanunu değişti, daha sonrasında işte İstanbul Sözleşmesi...” Bunları biz zaten severek karşıladık, bunun için mücadele ettik biz. Yani, biz bunun için, kanunları değiştirmek için sokakta, yıllarca mahkemelerde mücadele ettik ve bunu hep birlikte başardık. O yüzden kimse bize iktidar anlatmasın, ben de kimseye kadın hareketi anlatmayayım. İşin başlangıcı bu yani birbirimize tahakküm tarifi yapmayalım, demokrasi tarifi yapalım mümkün olduğunca gerçekten.

Şimdi, Komisyonla ilgili kanunun 3’üncü maddesi “...Türkiye’deki kadın-erkek eşitliğinin sağlanmasına yönelik gelişmelere ve Komisyonun o yılki faaliyetlerine ilişkin bir değerlendirme raporu hazırlamak ve bunu Türkiye Büyük Millet Meclisine sunmak.” diyor. Bu Komisyon ne yapıyor genelde? Faaliyet raporu hazırlıyor. Şimdi, kanunun 3’üncü maddesini bir daha, daha net olsun diye faaliyet raporunu çıkararak okuyorum: “Türkiye’deki kadın-erkek eşitliğinin sağlanmasına yönelik gelişmelere ilişkin bir değerlendirme hazırlamak.” Biz toplanmazsak nasıl hazırlayacağız bu değerlendirmeyi? Kanunumuzun 3’üncü maddesi söylüyor bunu, Komisyon kanununun 3’üncü maddesi. Yani, kastettiğimiz biraz bu.

Önerilerse şöyle: 5840 sayılı Kanun’da yer alan mevzuatın uluslararası normlarla kıyaslanarak eksikliklerin tespitine yönelik, Komisyon her sene bir alt komisyon kurarak mevzuat taraması yapabilir mesela. Bununla, kabul edilen kanunlar ile mevcut kanunların yani var olan kanunların kadın ve erkekler üzerindeki farklı etkilerini ölçmeye ve kanunda olmasa bile uygulamada olan ayrımcılığa ilişkin etkin bir çalışma yürütebilir. Ben tutanaklara geçsin diye de konuşuyorum çünkü daha sonra, tarihte tutanaklar daha çok inceleniyor, yazılı olarak da veririm uzman arkadaşımıza, merak etmesin.

Komisyonun en etkili alt komisyon çalışmalarından biri olan toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme konusunda Komisyon izleme ve denetleme rolü üstlenerek kamu kurum ve kuruluşlarını bu yönde teşvik edebilir. Bu mevcut bütçe içerisinde, bütçe kesin hesap kanunu tasarısı sadece Plan Bütçe Komisyonunda görüşülüyor ve bunu defalarca söylüyoruz. Bununla ilgili, kamu idarelerini, Sayıştay temsilcilerini düzenli olarak davet ederek kamu harcama ve hizmetlerinin cinsiyete duyarlı olması konusunda çaba sarf edebilir.

Komisyon her yasama yılında kadına yönelik şiddetle mücadeleyi izlemeye yönelik bir alt komisyon kurabilir. Yani, bizimkinin görevi bitti, raporu inşallah siz bize vereceksiniz, biz de şerhimiz varsa hazırlayacağız. Ama, bunu her yıl yapabilir ve İstanbul Sözleşmesi’nin uygulamasına ilişkin

rapor hazırlayabilir. Böylece... GREVIO vardı, GREVIO ne oldu? Onun da Türkiye'ye yüklediği yükümlülükler var. Onun -GREVIO'nun- iç tüzüğündeki, parlamentoların izleme sürecine dâhil olması yönündeki düzenlemeler biliyorsunuz, bunlar da TBMM'de en yetkin komisyon olan KEFEK tarafından hayata geçirilmiş olur. Bir seferlik bir rapor yerine aslında KEFEK kanunu kendisine tanınmış olan kadın-erkek fırsat eşitliği alanında değerlendirme yapma -o kanunun 3'üncü maddesinde, başta okuduğum- sadece "Faaliyetimiz buydu, şuydu." diye rapor sunmak değil de değerlendirme yapma görevini de yerine getirmiş olur. Bunu hep birlikte yapabiliriz, seve seve yaparız; toplanmaktan kaçınmayız.

BAŞKAN FATMA AKSAL – İnşallah, inşallah. Bunları yapacağız.

Diğer arkadaşlarımızın da birazı buradan ayrılmak istiyorlar.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – 600 kişilik o Genel Kurula hep beraber doluşturuluyoruz. Yani, şimdi, o yüzden kimse kimseye pandemiye bahane etmesin.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Ama bakın, ayrılmak isteyen başkaları da var. Filiz Hanım "Ben ayrılacağım." dedi.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Etmeyelim, o Meclis Genel Kurulunda, basbayağı, orada sıkış tıkiş hep beraber katlıyoruz yani. Böyle bir şey değil. O yüzden, gerçekten değerliydi yapılanlar, bunların kanunlaşması değerliydi. Kimse "Bu, değersiz." demiyor. Lütfen, bunu birbirimize böyle böyle yapmak için kullanmayalım. Sadece, etkin uygulanmıyor ve biz, zaten İstanbul Sözleşmesi Alt Komisyonunu da bunu izlemek ve denetlemek için kudurduk ve bunu her yıl yapmalıyız.

Sabrınız için teşekkür ediyorum.

Beş dakika sonra kalkmak zorundayım, özür diliyorum.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Çok teşekkür ediyorum.

Bu süreçte sadece KEFEK değil, birçok komisyonumuz ya çok az toplandı ya da hiç toplanmadı. Bundan sonra toplantılarımıza çok daha sık devam edeceğiz ama bence de "KEFEK'in 2009'dan beri, kurulduğu günden beri hiçbir şey yapmadı, şunu ele almadı, bunu ele almadı." demek gerçekten çok büyük haksızlık olur -ben, Komisyonunda belki en yenilerden biriyim- bence bizden önce buraya ciddi emek sarf eden insanlara çok büyük haksızlık olur.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Kendimizi inkâr ederiz yani.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Evet, hepimiz kendimizi inkâr ederiz. Az veya çok katkısı bulunan herkese çok teşekkür ediyoruz. Sizler de biliyorsunuz, bazı arkadaşlarım buradaydı, İkinci Kalkınma Planı'nın hazırlanmasında da KEFEK çok ciddi katkı sağladı ve Naci Ağbal tarafından bu konuda Komisyona daha önce bilgi verildiğini ben biliyorum.

Komisyonumuz çalışmalarına aslında devam ediyor, bireysel başvurularımız devam ediyor ve bizim bir uzman heyetimiz var, ekibimiz var -siz de biliyorsunuz- ağırlıklı olarak hukukçulardan oluşan bir uzman heyetimiz var ve o heyet bireysel başvuruları takip ediyor. Bakın, mobbinge uğrayan, şiddete uğrayan, taciz, tecavüz vakası yaşayan birçok insan bizim Komisyonumuza başvuruyor ve Komisyon olarak biz onların takibini yapıyoruz, psikolojik takibini yapıyoruz, hukuki takibini yapıyoruz, inanın çok ciddi bir destek veriyoruz yani Komisyona başvurular devam ve bu süreçte başvurular devam etti ve bizim uzman heyetimiz bu başvuruları çok ciddi bir şekilde takip etti. Sanıyorum en son bir öğretim üyesi mobbing için başvurmuştu; onun takibini de yaptık, üniversiteyle takibini yaptık, YÖK'le takibini yaptık yani bu bireysel çalışmalar çok yoğun bir şekilde devam etti, takip ettik. Belki bir tek toplantıyı yapmadık.

“Haberimiz yoktu.” diyorsunuz, bakın bu 5 Aralık etkinliğine her partiden 1 vekil katıldı, ben çok iyi hatırlıyorum mesela Sera Hanım; orada çekim yapıldı.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Ha, BM’nin şeyini diyorsunuz, toplantı oldu.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Evet BM’nin etkinliği. “Yaptığımız etkinliklerden haberimiz yoktu.” diyorsunuz ama yaptık, basına da geçti. Ondan sonra yasa taramaları çalışmasını yaptık ve bu yasa taramaları çalışması herkesin e-mailine gönderildi, biz burada bütün yasa çalışmalarının taramalarını yapıyoruz ve bu, sizin e-maillerinize gönderildi.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Meclis e-maillerimize mi?

BAŞKAN FATMA AKSAL – Meclis e-maillerinize. Şurada Meclis e-maillerine gönderilen... Herkesin e-maili var.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Hangi tarihi acaba, onu da söyler misiniz.?

BAŞKAN FATMA AKSAL – 9 Şubat.

Birleşmiş Milletler nezdindeki toplantıların çoğu VKS yöntemiyle yapılıyor maalesef. Bu yıl mart ayında yapılacak toplantı da VKS yöntemiyle yapılacak ve sadece bizim oradaki mevcut temsilcimiz katılacak pandemi nedeniyle yapılan VKS’ye. Bireysel yapılan toplantılara, Başkanlık düzeyinde davet edilen toplantılara ben katıldım.

Sizin teklifinize gelince, (2/2579) sayılı Kanun Teklifi’nize gelince bunu hep birlikte, beraber ele almanın çok daha uygun olduğunu düşünüyoruz ve Komisyonumuz kesinlikle bu konuda söz sahibi olacaktır. Yargı reformu geliyor, yargı reformunda kadınlara ve kadına karşı şiddete, çocuğa karşı şiddete ilişkin çok güzel çalışmalar var ve biz bunların hepsini Komisyon olarak burada görüşeceğiz ve müdahil olacağız, mücadelemizi vereceğiz; bundan hiç şüphemiz olmasın ama şimdi ayrı görüşmenin bir anlamı olduğunu düşünmüyorum. Onun için, etkinliklerimizle ilgili...

Ayrılmak isteyen arkadaşlarımız var, toplantıya katılmak, başka toplantıya katılmak isteyen arkadaşlarımız var. Bakın, biz size 2021 yılı faaliyetlerimizle ilgili bilgi verdik, sizin eklemek istedikleriniz, önerileriniz varsa... Alt komisyon da kuracağız, alt komisyonlarımız da çalışmalarına devam edecek. Alt komisyon önerileriniz için de inşallah bir hafta içinde yeni bir toplantı yapmayı düşünüyorum, biraz zaman vermek istiyorum önerileriniz için. En kısa zamanda, bir hafta veya on gün içinde bir Komisyon toplantısı yapalım. Orada hem bu çalışmalarımıza ilişkin yani 2021 faaliyetlerimize bir bakın, bakma fırsatınız olsun hem de alt komisyonlarla ilgili, hangi alt komisyonlar kurulmalı önerilerinizi de getirirseniz alt komisyon çalışmalarımıza başlarız.

Bence burada yapılan hiçbir şeyi küçümsemek lazım yani yapılan her çalışma çok değerli ve gerçekten çok güzel çalışmalar yapılmış. Mesela, STEM; o kız çocuklarıyla ilgili çok güzel bir çalışmaydı ve kitapçık olarak da raporu yayınlandı, o Komisyon raporu tamamlandı.

Hülya Nergis Başkanım, diğer alt komisyonla ilgili çalışmalara vâkıf ama biliyorsunuz pandemi araya girdi, bazı değişiklikler oldu, biraz eklemeler yapılması gerekiyor daha o rapora; onun çalışmaları da devam ediyor. Burada yapılan hiçbir emek boşa gitmez, hiçbir şey zayi olmaz.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Başkanım, aslında işte biz de tam bunu söylüyoruz: Bir emek ortaya konuyor ama rafta kalmasın.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Kalmasın, biz de aynı fikirdeyiz. Yani, herkesin, hepimizin zamanı çok kıymetli. Bakın, o kıymetli zamanımızdan hepimizi fedakarlık yapıyoruz. Maksimum düzeyde bunların değerlendirilmesi hepimizin amacıdır, herkesin emeğidir. Yani burada o raporlar veya o

tartışmalar gündeme alınmıyorsa sadece sizlerin değil, hepimizin... Yani burada siz biz diye değil, herkesin zamanı kıymetli, herkesin emeği boşa gidiyor. Bunların boşa gitmemesi için de biz mücadele veriyoruz. Toplantılarımızı da hiç şüphemiz olmasın daha sık yapacağız.

Bu konuda kesinlikle, Candan Hanım'ın gündeme getirdiği ısrarlı takip çok uzun süredir zaten herkesin gündemindeydi; sizlerin de gündeminizde, işte, Bakanlığımızın da gündeminde, bütün Bakanlıklarımızın gündeminde. Ulusal Eylem Planı'nda var ama tabii, artık bunun Ceza Kanunu'na girmesi gerekiyor; zaten Candan Hanım'ın teklifi de öyle, ayrıyeten Ceza Kanunu'na suç olarak girmesi gerekiyor. İnşallah, zaten Adalet Bakanlığımızın teklifi de o, Adalet Komisyonumuzun da... Belgin Başkanım Adalet Komisyonunda, orada çok ciddi bir çalışma yapılıyor; iki Komisyon ortak olarak bir çalışma yapabiliriz ama hiç şüphemiz olmasın ki KEFEK komisyonun da bu konuda söz sahibi olması için mücadele edeceğiz.

İnşallah çok güzel bir dönem geçiririz. Dediğim gibi, pandemi nedeniyle belki birazcık yavaş başladık ama bunu kapatabiliriz, çok sıkı bir şekilde çalışabiliriz.

Şimdi başka bir şey söylemek isteyen...

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Evet...

BAŞKAN FATMA AKSAL – Tamam. Toparlayalım çünkü...

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Tabii.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Buyurun.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Anladığım kadarıyla bize inceleme fırsatı veriyorsunuz bunları.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Evet, evet yani bir inceleme fırsatı...

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Önümüzdeki toplantıda...

BAŞKAN FATMA AKSAL – Sizlerin de önümüzdeki toplantı için, alt komisyon için önerileriniz varsa bize sunabilirsiniz.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Evet.

Şimdi şöyle: Hani, böyle konuşurken yanlış anlaşılmalara asla yol açmamak gerekiyor. Bakınız, yapılan her bir çalışma, en ufak bir çalışma bile çok değerli, kıymetlidir.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Evet, haksızlık olur yani gerçekten, çok ciddi emek veriliyor.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Tabii ki arkadaşlarımızın zamanı söz konusudur, emek söz konusudur. Bizim tam bu noktada itiraz ettiğimiz şey şu: Daha etkin çalışmalar yapalım.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Tamam, inşallah, hepimizin zamanı çok değerli, etkinliği önemli.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Evet.

Güzel bir rapor hazırlandığı söyleniyor. Arkadaşımız da herhâlde bugün yok burada; Başkanımız, STEM'le ilgili Alt Komisyon Başkanı.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Derya Hanım bu Komisyonunda değil.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Ha, öyle mi? Pardon, doğru.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Zaten o da tamamlandı yani raporu da yayımlandı. Şu an için...

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – İşte, raporu hani, görmedik. Bakın, rapor elimize geçmedi.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Rapor yayımlandı. Tabii, raporla ilgili her şey bitti.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – İşte, onunla ilgili bir bilgi mesela talep ediyoruz.

BAŞKAN FATMA AKSAL – 15 tane basılmış ama rapor...

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Hayır, en azından baskı olarak değil; maillerimize atılabilir yani herkes, isteyen çıktısını alabilir.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Tamam, atarız ama rapor da daha çok basılırsa da ulaştırırız Komisyon üyelerine. En azından...

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Yok, mailimize gelebilir, sorun değil yani illa basılı olmasına gerek yok.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Tamam.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) - Mesela, evet, özellikle bu bizim alt komisyonumuzu çok önemsiyoruz; İstanbul Sözleşmesi'nin Etkin Uygulanması ve İzlenmesi Konulu Alt Komisyonu. Mesela, o da 12 Şubat 2020 gününden beri toplanmadı yani bir yılı geçti; 12 Şubat değil mi? Bir yılı geçmiş durumda. Biz bunu çok önemsiyoruz. Yani bu Komisyonumuzun alt çalışmasını da tamamlayıp raporlaştırması gerekiyor. Bunların önerilerini biz yazacağız.

Bakin, ben mesela ısrarla şunu söylüyorum: Yapılan çalışmalardan, mesela benim geçmişte son derece beğendiğim -ben o dönem milletvekili değildim- toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme çalışması var. Ben çok önemsiyorum hatta bütçe konuşmam sırasında elime aldım gösterdim. Çok cesur bir rapor, çok güzel bir rapor ama uygulamada yok. Geçen dönemde, biliyorsunuz, Naci Bey de geldi bir sunuş yaptı, Bakanlıktan da geldiler o konuda bir sunuş yaptılar ama içerikler boş. Bizim söylediğimiz şu: Şimdi, yeni bir alt komisyon kurmak yerine biz oturup bu yaptığımız işleri etkinleştirmeye çalışalım, bize başvuru kanunları çalışalım yani oturup yine bir akademisyenler raporu gibi rapor çalışmayalım. Yani ben bu dönemde bir alt komisyon kurulmamasını, buradaki, bize kanunda emredilen işler konusunda etkin çalışmamızı öneriyorum yani arkadaşlarımız da önerilerini yaparken bu konuda düşüncelerini netleştirsın diye...

Bir de bugün bir netleşme olsun; mesela, çok özel bir durum olmadıkça en geç iki haftada bir toplanma kararı alalım. Olabiliyorsa, hani, gereklilik olursa her hafta, olmaması hâlinde iki haftada bir. Bütün milletvekillerimiz de programlarını ona göre ayarlayarak bilsinler.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Her haftanın çarşamba günü olsun.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Hani, şöyle olmasın: Şimdi, biz, mesela, geçen son bir ayda hep şöyle yaptık -Komisyon arkadaşlarımızdan utandık sonunda- her hafta cuma günü arıyoruz, KEFEK bu hafta toplanacak mı, toplanmayacak mı; toplanacak mı, toplanmayacak mı? İşte “Şundan dolayı toplanmıyoruz, bundan dolayı toplanmıyoruz.” Ya, bu hâle getirmeksizin rutin bir periyot belirleyelim.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Tamam, daha sık toplanacağız.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Hayır, daha sık toplantı değil yani onu belirleyelim.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Belirli olsun bilinmesi açısından.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – Mesela, her hafta diyelim, biz uyarız; iki hafta da bir diyelim, ona da uyarız ama toplantı çağrısı bekleme olmasın. Bu sefer her hafta şunun tedirginliği yaşıyoruz: Bu hafta var mı acaba ona göre programımızı ayarlayalım. Bir rutine bağlayalım bunu.

Biz önerilerimiz hazırlamıştık ama vermeyelim o zaman, değil mi arkadaşlar, ne diyorsunuz?

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Evet, evet.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Haftaya verelim.

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) – O zaman bunları da değerlendirerek haftaya ya da işte, ilk toplantımızda ona göre belirleyelim.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Tamam.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Sayın Başkanım izininiz olursa...

BAŞKAN FATMA AKSAL – Buyurun.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Aslında, biz, önceki çalışma sisteminde alt komisyon önerilerini veriyorduk yani tüm partiler sunuyordu. Arzu ederseniz Başkanlığımızda toplansın öneriler.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Yani verebilirsiniz, yazılı olarak verebilirsiniz.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Yazılı olursa bizim arkadaşlarımızın, hani, vekil arkadaşlarımızın verdikleri de var.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Sayın Başkan, bizim şu an 2021 programına neler alınması gerekiyor diye bir hazırlığımız var, onu sunalım.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Tabii, tabii.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – İki hafta sonraki toplantıda da alt komisyon önerilerimizi sunalım.

Bir de bununla ilgili sadece bir cümle kuracağım: Bence de hepimiz için çok iyi olur. Hepimiz çok yoğunuz, hepimiz bilelim ki her ayın birinci ve üçüncü çarşamba günü saat 11.00’de KEFEK’imiz var, programlarımızı da buna göre yapalım...

BAŞKAN FATMA AKSAL – Ona bir bakalım, değerlendirelim.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) - ...ve bu kanunumuzdaki görevlerimizi yerine getirelim.

CEYDA ÇETİN ERENLER (Kütahya) – Ama bunu böyle bağlarsak da aynı Komisyonunda farklı çalışmalarımız oluyor, yani böyle bağlarsak da şey oluyor...

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Uyduramaz mıyız dersiniz?

CEYDA ÇETİN ERENLER (Kütahya) – Yani Başkanımızın uygun gördüğü tarihler de var.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Yani daha sık yapalım ama hepimiz istişare edelim, daha erken zamanda istişare edelim; böyle sabitledik mi de başka arkadaşların da görevleri var, çatışabiliyor.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Bizim de var ama.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Herkesin var ama öncelik verelim. Bunları da aldık...

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Biz, şimdi bu önerilerimizi görüşmek için o zaman haftaya mı toplanacağız?

BAŞKAN FATMA AKSAL – Bir hafta uygun, size birkaç güne bildiririz, bir programa da bakalım çünkü biliyorsunuz, bizim kongrelerimiz de devam ediyor; kadın kolları kongremiz var, gençlik kolları kongremiz var, ana kademe kongremiz var; şurada ayın yirmi dördüne kadar çok yoğun bir kongre takvimimiz var.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Çok kalabalık yapmayın Sayın Başkan sonra corona gelir.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Lebaleb oluyorsunuz.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Şimdi, inşallah, onlara da bir bakalım ama en kısa zamanda toplanalım, daha sık toplanalım. Kendimi tekrarlıyorum ama ısrarlı takip de hepimizin için önemliydi zaten her yerde var yani Bakanlığımızın çalışmasında, yargı reformunda, her yerde var; inşallah, onu da ayrıntılarıyla görüşeceğiz.

Katılımının için herkese teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Özür dilerim, ufak bir söz istiyorum.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Evet, Mahmut Bey’e söz vermesek olmaz.

Hoş geldiniz, sefalar getirdiniz.

Tamam Başkanım çok teşekkür ediyorum katıldığınız için.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Bir de kanun teklifleri olan...

BAŞKAN FATMA AKSAL – Yani kadın...

Evet, Başkanlarım sizlere de müsaade edebiliriz; kadın kollarımızın kongresi var, çok yoğun olduğunuzu biliyorum ama çok teşekkür ediyorum katıldığınız için, zaman ayırdığınız için.

Mahmut Bey dinliyorum, buradayım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Mahmut Bey’i dinlemeden...

BAŞKAN FATMA AKSAL – Mahmut Bey’i dinlemeden bence de...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli milletvekilleri, hepimizi saygıyla hürmetle selamlıyorum.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Buyurun lütfen.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Uyumlu çalışmanızdan dolayı sizleri de kutluyorum.

Benim sizden bir istirahatım var Değerli Başkanım.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Buyurun lütfen.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu üyesiyim. İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu üyesi sıfatıyla, bizim Komisyonun çalışma alanı ile sizin çalışma alanlarınız geçişkindir.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Kesinlikle katılıyorum. Esas olan insandır değil mi?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Evet, mutlak suretle.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Yani kadını ayırmak mümkün değil tabii; katılıyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Mutlak suretle, bence, bu 2 komisyonun en kısa süre içerisinde bir araya gelmesiyle -bu bir çay sohbeti mi olur, bir kahvaltı sohbeti mi olur- “Bizde neler oluyor, sizde neler oluyor?” bu anlamda, kaliteli bir yasama çalışması açısından verimli sonuçların ortaya çıkabileceğini düşünüyorum ben.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Olur, katılıyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bu, birinci önerim Değerli Başkanım.

İkinci olarak da şunu söylemek lazım: Yani, ülkemizdeki ve dünyadaki kalkınmanın temeli kadın-erkek eşitliğinin sağlanmasından geçer. Bu kadın-erkek eşitliğinin sağlanabilmesi için bence, görebildiğim kadarıyla -ama eğer gözümünden kaçtıysa da özür dilerim, düzeltin beni- burada, mümkün olduğunca, var olan eşitsizlikleri giderebilecek -nedir bu var olan eşitsizlikler; gerek burada, işte, yoksulluk anlamında gerek kadın-erkek arasındaki fırsat eşitliği anlamında eşitsizlikleri giderebilecek-

yoksulluk, açlık, ayrımcılık, hastalık, insani gelişme, bunların hepsiyle ilgili, en azından, 2021 yılındaki bu faaliyet raporunun içerisinde yapılan bir çalışma olmasında yarar var; bunu sizden istirham ediyorum. Ama eğer varsa da -ben göremedim- özür diliyorum, beni lütfen düzeltiniz.

Bir başka konu da şu; bilemiyorum tabii ama bence yapılabilir: Nüfusumuzun yarısı kadın, yarısı erkek; bu anlamda, dünyada da olan örnekler var, bizde eşitlik bakanlığı, Türkiye eşitlik bakanlığı kurulabilir. Yani, burada, bu anlamda, eşitlik bakanlığının kurulması bence önemli bir sorun. Bu konuda sizler eğer önayak olursanız bizler destek vermeye hazırız çünkü bu bir parti sorunu değil, bu bir insanlık sorunu, partilerüstü olan bir sorun; bu önemli.

Bir de burada, kadına yönelik şiddette, evet, Sayın Cumhurbaşkanının İnsan Hakları Eylem Planı'nda "eski eş" ibaresi var. Benim sizden istirhamım şu: Ona eski eşten başlamayın, ona ta sözlülük döneminden, nişanlılık evrensinden de başlayın. Yani, gayet rahat, ölüm olaylarının çoğunu biz görebildik burada.

SUZAN ŞAHİN (Hatay) - Bence de.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Evet, yani, benim sizden istirhamım bu.

Bana söz verdiğiniz için teşekkür ederim, saygılarımı sunarım. İyi çalışmalar diliyorum.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Ben de geldiğiniz için teşekkür ediyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nüzü de kutluyorum.

BAŞKAN FATMA AKSAL – Çok teşekkür ederim Mahmut Bey.

Evet, inşallah, farklı komisyonlarla da -İnsan Hakları Komisyonu da başta olmak üzere- toplantı yapacağız. Ben Adalet Komisyonu'yla da çok yakından çalışacağımızı ümit ediyorum.

Kahvaltıyı da yaparız ama şu pandemi biraz daha rahatlasın. Bu sabah kahvaltı düşündüm ama mekân çok uygun değil. İnşallah daha uygun bir mekânda kahvaltılı bir toplantı da yaparız.

Faaliyetlerimize devam edeceğiz ama bu süreçte faaliyetlerimiz de devam etti, bu konuda emin olabilirsiniz. Toplantılarımızı da daha sık yapacağız. Dünya nüfusunun -ülkemizin de tabii- yarısını oluşturan kadınları geride bırakarak hiçbir yere varamayız. Bizim en büyük gücümüz kadınlardır. Kadınlarımızı ekonomiye, siyasete, hayatın her alanına ne kadar katarsak o kadar başarılı olacağımızı düşünüyoruz. Sanıyorum burada herkes hemfikir.

Çok teşekkür ediyorum katılımınız için.

SALİHA SERA KADİGİL SÜTLÜ (İstanbul) – En yakın zamanda da toplanalım.

BAŞKAN FATMA AKSAL – En yakın zamanda toplanıyoruz.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 12.28

